

Naturslingan i Rydebäck

Under åren 2003-2004 genomfördes NU-projektet (Närområdesutvecklingsprojekt). Där ingick natur- och kulturslingan "Kul tur i natur".

Jag har samlat texterna på de informationstavlor (många är svårt skadade), som finns utsatta efter slingan, och gjort en karta där de finns utmärkta. Följ pilarna på de trästolpar som är utplacerade.

Utförlig information via [Rydebäcks byalags](#) hemsida.

Ringarna på kartan visar placering av de mässingsskyltar som finns där. Klicka i ringarna så får du upp den text som finns på skyltarna

1

RYDEBÄCKS GÅRD

Byggår: Ca 1855

Arkitekt: Trol Rudolph Voss

Byggherre: Brukspatronen
Carl Holtfreter

Efter att ha byggt ut tegelbruket försåg Holtfreter Rydebäck med nya mangårds- och ekonomibyggnader. Dess upphovsman var sannolikt den tyske byggmästaren Rudolph Voss som skapade en anläggning i nordtysk stil. Medan boningshuset, med sitt karaktäristiskt svängda tak, byggdes i senempir gavs ladugårds- och loglängorna ett medeltidsinspirerat utseende. Gården är numera privatbostad.

KASTANJETRÄD OCH BÄVERHUSET

Vid två tillfällen
på 1920-talet och 1950-talet
drabbades Rydebäcks Gård
av mul och klövsjuka.
Kastanjeträdet planterades
efter det senaste utbrottet
som minne på den plats
där gårdens kor begravdes.

Bäverhuset var namnet på
det lilla fyrkantiga hus
med vasstak som låg mellan
kiosken och Rydebäcks Gård.
Det tjänade som omklädningsrum
för både bad- och tennissäster.
Tennisbanan låg på samma plats
som idag.

STATARLÄNGORNA

Scoutstugan och Sjästugan uppfördes som statarlängor under Holtfreters tid då statarsystemet infördes på gården. Det avskaffades inte förrän 1945. Statarkontrakten skrevs på ettårsbasis och omfattade hela familjen. Arbetsdagen var 7-10 timmar lång. 1934 var årslönen 675 kronor som inkluderade fri bostad, en viss månatlig mängd vete och råg liksom mjölk, potatis och ved. Kaniner fick inte hållas under vinterhalvåret då de tärde på matreserverna.

SKANSEN

Den sydliga skansen ingick
i 1700-talets system av
försvarsskansar längs skånekusten.

Den hade en karakteristisk plan
med utsvängda sidor. Den norra
skansen låg närmare havet vid
Sjöstugan och idag finns endast
rester kvar vid grillgropen.

I början av 1890-talet uppförde
den danske skådespelaren
Emil Poulsen ett sommarhus, Skansen,
på den nordöstra delen av tomten.

Det användes som kafé under
1950-talet och revs 1986
efter långvarigt förfall.

KV. GRANHOLMEN

Byggår: 1991

Arkitekt: Arcon Arkitektkontor AB, Lund
gn Bertil Mernsten

Byggherre: Skanska Fastigheter Syd

Husen i denna del av kv. Granholmen är typiska för åren kring 1990 med postmodernistisk arkitektur präglad av varierade volymer, blandning av fasadmateriäl, spröjsade fönster m.m. Arkitekten, Bertil Mernsten, har stått bakom många byggnadsprojekt i Rydebäck under årens lopp.

I bäcken kan du finna:

Stor dammsnäcka har högervridet skal och blir 5-6 mm hög.

Oval dammsnäcka finner du bland stenar och de äter alger.

Sötvattengråsugga är 15 mm. De finns i botten av sjöar och mindre vattensamlingar. Sötvattens märla äter bakterier och svamp på t.ex. gamla löv.

Dagslända är 8-10 mm, endast larver är vattendjur. När larverna blir sländor, lever de bara en dag.

Öringen simmar på hösten upp och leker i bäcken. På våren simmar den ut till havs.

Rödspättan är en kustfisk som lever i grunda sand- och lerbottnar.

FÅGELLIVET RUNT BÄCKEN

Här finns bl.a.

Häger

Råka

Kråka

Rödhake

Talgoxe

Blåmes

Bofink

Koltrast

Grönfink

Skata

Gräsand

Ringduva

och

Gärdsmyg

SKÅNELÄNGORNA

Byggår: 1974-75

Arkitekt: Småhusbyrån AB, Malmö

Byggherre: Fastighets AB Sulcus

Som stark kontrast till 1960-talets modernistiska villor och radhus uppfördes Skånelängorna i Rydebäcks södra del vid 1970-talets mitt. Deras yttre minner om traditionella skånska längor med putsade tegelfasader och spröjsade fönster medan de till sitt inre är villor av modernt snitt.

KV. ALHÄLLAN

Byggår: 1987-88

Arkitekt: SKA Arkitekter, Malmö
gn Kjell Eriksson

Byggherre: Fastighets AB Sulcus

Kv. Alhällan är ett exempel på de tvåvåningshus som började byggas i Rydebäck i slutet av 1970-talet.

Husen har drag av både
1970- och 80-tal.

Karaktäristiskt för båda decennierna är blandningen av tegel och träpanel i fasaderna, medan den ljusa färgsättningen är typisk för 1980-talet och dess modestil, postmodernismen.

RYDEBÄCKS STATION

Byggår: 1998-99

Arkitekt: Metro Arkitekter, Malmö
gn Claes R. Janson

Byggherre: Helsingborgs stad

När Västkustbanan fick en ny dragning mellan Helsingborg och Kävlinge via Landskrona kunde en gammal dröm om en station vid Rydebäck förverkligas. Stationen, som belönats med Skönhetsrådets arkitekturpris, präglas av en lätthet med de på höga kolonner svävande perrongtaken. Stilen är modernistisk med anspelning på klassisk arkitektur.

RYDEBÄCKS KYRKA

Byggår: 1994-95

Arkitekt: Memsten Arkitektkontor, Bjärred

Byggherre: Kvistofta församling

Redan på 1970-talet planerades för en kyrka i Rydebäck efter Tamas Frigyesis ritningar, men då tillkom endast församlingshemsdelen med en amfiteaterliknande kyrka under öppen himmel.

När kyrkan byggdes 15 år senare var arkitekten en annan,

Bertil Memsten, som i sitt bygge förenade skånska tegeltraditioner med postmodernistisk arkitektur.

RYDEBÄCKSSKOLAN

Rydebäcksskolan är något av ett hjärta i samhället. Skolan har byggts ut etappvis. När den invigdes 1974 var den en ren lågstadieskola. Senare har två stora om- och tillbyggnader genomförts för att ge plats åt mellanstadiebarnen, som tidigare bussades till fyra andra skolor. Högstadiebarnen har fram till 2004 gått på Norrehedsskolan. Idag står Rydebäcks skola inför etablering som F 9-skola.

RYDEBÄCKS ALLÉ

Rydebäcks allé kantades
ursprungligen av almar och
följde den nuvarande sträckningen
från Rydebäcks gård till Rya by.
Länga allén låg en rad olika hus:
Smedjan vid sydvästra hörnet av
den s.k. Lervången, Kaptenens hus
(vid Blidögatans lekplats) och
Slaktarens hus en bit längre bort
på samma sida. Vid alléns slut
låg den gamla lantaffären
(boningshuset vid Algot Anderssons).
Huset söder om norra Rydebäcks-
infarten var småskola.

ATRIUMHUSEN

Byggår: 1965-66

Arkitekt: Småhusbyrån AB, Malmö
och Ingemar Wernström

Byggherre: Göran Bengtssons
Byggnads AB

Atriumhusen är utpräglade modernistiska hus med sina fasader av lättbetong och plana tak. Det senare i kombination med atriumgårdarna visar också på inspiration från nordafrikansk arkitektur såväl som antika romerska villor. Husets rum är grupperade längs ytterväggarna medan atriumgårdarna kringgärdas av uppglasade hallar, korridorer och vardagsrum.

KROKASKOLAN

Byggår: 1967

Arkitekt: Bror Thornberg
Arkitektkontor, Malmö

Byggherre: Vallåkra kommun

Krokaskolan, en s.k. startskola för årskurs 1-3, var den första skolan i det moderna Rydebäck.

Den består av en enkel paviljongbyggnad med enbart tre klassrum, alla med egen entré.

Byggnaden ritades av malmöarkitekten Bror Thornberg som gav den ett modernistiskt formspråk. Utmärkande för stilen är väggarna av prefabricerade betongelement och det flacka pulpettaket.

KROKAHUS

Krokahus var ett av de många hus som uppfördes under Carl Holtfreters tid på Rydebäck. Från början byggdes huset som arbetarbostäder för tre familjer. Efter en brand 1923 byggdes det om till två tjänstebostäder. I slutet av 1960-talet omvandlades huset till fritidsgård och bibliotek, men då biblioteket flyttades till Rydebäcks centrum 1974 fick fritidsgården hand om hela huset.

GAMMELGÅRDEN

På gammelgården finns ursprunget till Rydebäck. Det var här Rydebäcks tegelbruk anlades år 1633. I nuvarande byggnad ingår rester av den ursprungliga gårdsbebyggelsen. Carl Holtfreter bodde här med sin familj från 1845 tills Rydebäcks gård var färdigbyggd. En del av Gammelgården användes även som soldattorp. I slutet av 1800-talet blev mangårdsbyggnaden tjänstebostäder. Gammelgårdslängan var ursprungligen dubbelt så lång. I den norra delen, som revs 1983, fanns tre arbetarbostäder och i mittpartiet bodde tegelmästaren med tre rum. Gammelgården är numera privatbostad.